

Умбермагало: 2011. гур. но 418
2016.06.01
150px/150px/150px/150px

Татарар гыбгылыу разыараб дарс: «Тредложеньялыу тайма юзял членам»

Хидур гыбуна:

Гумбет мухьатыу Чиркьам Та росдал гьоркьохъед
школатыу асар мацлатыу ва адабиятылыу мугалым
Мухаммадова Хадижат Р.

Авар мацIалъул рагъараб дарс. 8класс

Дарсил тема: «Тайпа цоял членал такрар гъари»

Дарсил мурад:

1. **Лъай къеялъулаб:** тайпа цоя членазул хIакъалъуль щвараб лъай шула гъаби, цебехун малъараб материал такрар гъаби.
2. **Лъай цебетIезабиялъул:** цIалдохъабазда авар грамматика лъаялъул рахъ цебетIезаби, цIалул ва хъвавул каламалъуль кколел гъалатIал дагълъи. КIалзул калам пасихIго гIуцIизе ва пикраби загъир гъаризе цIалдохъаби ругъун гъари.
3. **Тарбия къеялъул:** Цоцздехун адаб-хIурмат куцай, цоцаль рекъон хIалтIизе ругъун гъари, гъелдалъун лъималазул гъудуллъи шула гъаби. ВатIаналде рокъи куцай.

Дарсил алатал: ноутбук, проектор, карточкаби, тахъал.

Дарсил ин:

1. **Авалияб гIуцIи.** РорчIами, лъимал. Дида цIар буго МухIамадова Хадижат Рамазановна. Дун ккола Гумбет мухъалъул ЧIиркъатIа росдал школалъул мугIалим. Жакъа дица бачине буго нужее авар мацIалъул дарс. Дарсида нилъеца хIалтIизабизе буго къимат къолеб кагъат, киналго хIасилал росизе руго кагътиде. Хъвай нужерго цIарал тIанчида.
2. **Разминка.** Суал буго нужее, лъимал: миллион гъурущ щвани, щиб гъелда нужеца гъабилеб букIараб? (киса щварабин цIехечIоха нужеца. ХIалалабищ яги хIарамаб нухда щварабищ? Бугищ нужее гъелъул батIалъи?)

3. Дарсил темаялда хурхараб хIалтIи.

Сундул бицунеб гъал схемабаз?

- 1) [О, О, О, О]
- 2) [О ва О]
- 3) [Оги Оги]
- 4) [Оги, Оги, Оги]
- 5) [О, О, жеги О]
- 6) [Оги Оги ва О]
- 7) [я О, я О, ялъуни О]

4. Х1адурлъиялъул хал гъаби.

1. Тайпа цоял членал шал кколел?
2. Кин цольызарун рук1унел ТЦЧ? (союзул кумекалдаьунги, интонациялъул кумекалдаьунги)
3. Кинаб бухьеналдаьун рухьун рук1унел ТЦЧ? (сок1к1иналъул) (цо-цо балл)

5. К1и-к1иккун х1алт1и. Таблицаьул квег1аб рахъаль къун руго схемаби, кваранаб рахъаль ругел кинал предложениязда гьел данде кколел? Предложениязда нахъа гьезда данде кколеб схемаялъул номер лъе.

№1	[О, О, О, О]	Гъеб мац1 дие бечедаб ва хирияб буго.	№2
№2	[О ва О]	Гъеб мац1аль загьир гъабула дица дир пикру, рек1ел асар, рокьи, ццин.	№1
№3	[Оги Оги]	Географиялъулги физикаялъулги ва историялъулги т1ахъал рач1ана библиотекаялде.	№6
№4	[Оги,Оги,Оги]	Данделъиялда рук1ана Саг1ид, Г1ашура, жеги Асмагцин.	№5
№5	[О,О, жеги О]	Я дун ,я Ах1мад, ялъуни эмен вахине ккола метер маг1арде.	№7
№6	[Оги Оги ва О]	Г1емер гьедула ц1огьорги гьерсихъанги.	№3
№7	[я О, я О, ялъуни О]	Кверда махшел бугел т1аргъазулги, хьитазулги, пахьулги устарзаби мискинлъиялъ дунял сверизе т1амуна.	№4

Хал гъабила, бит1ун батараб жавабалъухъ цо-цо балл лъела.

6. Жалго жидедаго ч1ун гъабизе х1алт1и.

Къун руго предложениал , лъалхъул ишараби лъун гьеч1о. Нужерго рак1ч1еялде балагъун т1аса бищула т1адкъай (А, Б, В.), гьелда рекъон х1алт1иги гъабула.

1. Щибаб сардиль муридзабаз хандакъал рухъулаан ва шулалъаби гъарулаан.
2. Цо-цо ц1огъаз бикъараб оцол лъангут1изеян лъльар бекула, рач1 къот1ула.
3. Гъули-хан сверухъ ругел муг1рузухъ, к1к1алазухъ валагъана.
4. Я лъик1аб бициналъ, я меседаль, я г1акъуба-г1азабаль херав Х1асание щибго асар гъабич1о, гьес рагъухъаби ругел бак1 бицинч1о.

А. Лъалхъул ишараби лъун, предложениал хъвай.(1 балл)

Б. Лъалхъул ишараби лъун, предложениял хъвай, ТЦЧ кинал предложениялъул членал

кколел, гъоркъ х1уччал ц1ай. (2балл)

В. Лъалхъул ишараби лъун, предложениял хъвай, ТЦЧ кинал предложениялъул членал

кколел, гъоркъ х1уччал ц1ай. Предложениязе схема бахъе. (3 балл)

7. Творческияб х1алт1и. Щвана ниль гох1да цере. Лъанищ нужеда щиб гох1 гъабали? Ах1улгох1алъул тарихги Шамил имамги лъаларев чи нужеда гъорлъ ватиларо.

Къанще бералги, г1енекке коч1ол раг1а базухъги... Рагъе берал. Гъаб темаялда ургъе 2 предложение ТЦЧ-гун (1 предл.-1б)

8. Х1ай «Лъие бокъун бугеб миллионерлъун вахъине?»

9. Рокъобе х1алт1и. Ах1улгох1алъул х1акъалъуль 4-5 предложение хъвазе, ТЦЧ гъорлъеги ккезарун.

10. Къиматал лъезе.

Къимат къе нужеого.

№	Х1алт1ул тайпа	Баллал
1	Х1адурлъиялъул хал гъаби	
2	К1и-к1иккун х1алт1и	
3	Жалго жидедаго ч1араб х1алт1и	
4	Творческияб х1алт1и	
5	Х1ай «Лъие бокъун бугеб миллионерлъун вахъине»	
	Кинабниги:	